

Læreplan i portørfaget Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 16. oktober 2014 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 26.01.2015

Formål

Portørfaget skal bidra til å dekke samfunnets behov for sikker transport, forflytting og sikring av pasienter og brukere av helsetjenester, og ivareta nødvendige helsefaglige støttefunksjoner.

Opplæringen i faget skal utvikle evnen til å transportere og forflytte pasienter og brukere på en profesjonell, trygg og sikker måte. Opplæringen skal videre utvikle evnen til å arbeide selvstendig, til etisk bevisstgjøring, flerkulturell forståelse og til å kommunisere profesjonelt og omsorgsfullt. Opplæringen skal også utvikle evnen til å arbeide under tidspres og tidvis under psykisk og fysisk krevende forhold.

Portøren er en del av spesialist- og primærhelsetjenesten og skal bidra til sikker og effektiv samhandling mellom ulike helsefaglige funksjoner innen offentlig og privat sektor. Opplæringen skal bidra til at portøren kan fungere godt tverrfaglig og legge grunnlag for planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og vurdering av langsiktige og daglige oppgaver og utfordringer i yrkesutøvelsen.

Fullført og bestått opplæring fører fram til fagbrev som portør.

Struktur

Portørfaget Vg3 bygger på Vg2 ambulanséfag eller Vg2 helsearbeiderfag eller Vg2 helseservicefag.

Portørfaget består av tre hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområder

Årstrinn	Hovedområder		
Vg3 / opplæring i bedrift	Helsefremmende arbeid	Kommunikasjon og samhandling	Yrkesutøvelse

Hovedområder

Helsefremmende arbeid

Hovedområdet handler om å identifisere og rapportere fysiske og psykiske behov hos pasienter og brukere i deres miljø, under transport, forflytning og ved sikring. Videre handler det om å kunne drøfte etiske dilemmaer knyttet til yrkesutøvelsen som portør, og forstå og følge medisinskfaglig veiledning og instruks fra den ansvarlige legen eller annet autorisert helsepersonell. Det handler også om å kunne observere og rapportere om mulige endringer i tilstanden til pasienten og brukeren under transport, forflytting og sikring. Videre handler det om å forstå og utføre helsefaglige støttefunksjoner, og i samarbeid med annet helse- og innsatspersonell kunne begrunne og iverksette tiltak ved akutt sykdom og skade. Hovedområdet omfatter også forebyggende HMS, brannvern, beredskap, smittevern og hygienetiltak etter gjeldende retningslinjer.

Kommunikasjon og samhandling

Hovedområdet handler om å kommunisere med og vise profesjonell omsorg for pasienter, brukere og pårørende. Hovedområdet handler også om kommunikasjon og samhandling med kolleger og annet helse- og innsatspersonell på tvers av fagområder om tilstanden til pasienter og brukere. Videre handler det om å vise og forklare at empati, respekt og toleranse er grunnleggende verdier for den enkeltes selvfølelse og integritet. Det handler også om å avgi rapporter og bidra til et omsorgsfullt pasient- og brukerforløp. Hovedområdet handler videre om tverrfaglig samarbeid og tydelig og faglig korrekt kommunikasjon. Ulike kommunikasjonsteknikker og konflikthåndtering inngår også. Regelverk om taushetsplikt og personvern er en del av hovedområdet.

Yrkesutøvelse

Hovedområdet handler om sikker og omsorgsfull forflytting og transport av pasienter og brukere ved hjelp av ulike metoder og bidra til et optimalt pasientforløp. Hovedområdet handler også om transport og arbeidsoppgaver knyttet til døde personer. Videre handler det om å forstå hvilken funksjon logistikken har i virksomheten og å følge prosedyrer og retningslinjer for mottak, oppbevaring og utlevering av varer, rengjøring, kontroll og vedlikehold. Hovedområdet handler også om å behandle medikamenter og medisinskteknisk utstyr, og å transportere prøver og blodprodukter i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer. Å kunne gjøre rede for bruk av transporttekniske innretninger, hvordan de er bygget opp, og hvilken betydning de har for sikkerhet og driftspålitelighet hører også med. Å kunne følge regelverk og yrkesetiske retningslinjer, og kjenne portørens rolle og ansvar i samarbeid med andre yrkesgrupper inngår i hovedområdet. Videre handler det om å følge beredskapsplaner i virksomheten og ivareta gjeldende retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet. Det handler også om å utføre førstehjelp og følge rutiner for varsling. Å vurdere og iverksette tiltak overfor aggressive og truende personer, i samarbeid med annet helsepersonell, og å forstå viktigheten av å gjennomgå spesielle hendelser eller episoder man har opplevd i jobbsammenheng i etterkant inngår i hovedområdet.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I portørfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Muntlige ferdigheter og å kunne skrive i portørfaget innebærer å rapportere og informere andre på en korrekt og hensiktsmessig måte. Det vil også si å kunne fylle ut aktuelle skjemaer og utarbeide planer. Videre innebærer det å kunne kommunisere og legge til rette for dialog i møte med pasienter, brukere, pårørende og kollegaer.

Å kunne lese i portørfaget innebærer å lese og forstå innholdet i ulike tekster og skjemaer som pasient- og brukerdokumentasjon og regelverk og prosedyrebeskrivelser. Å kunne lese innebærer også å kunne forstå og sette seg inn i faglitteratur for å holde seg faglig oppdatert.

Å kunne regne i portørfaget innebærer å beregne og vurdere kostnader knyttet til ulike portøraktiviteter i virksomheten. Tallforståelse innebærer også å kunne vurdere mengder, mål og vekt innen portørfagets arbeidsfelt.

Digitale ferdigheter i portørfaget innebærer å utveksle dokumentasjon og informasjon digitalt i det daglige arbeid. Det vil også si å kunne kommunisere med kolleger og annet helse- og innsatspersonell og utføre rutiner via digitale løsninger.

Kompetansemål

Etter Vg3

Helsefremmende arbeid

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- forstå og forklare begrepet pasient- og brukerforløp i egen virksomhet
- identifisere og rapportere fysiske og psykiske behov hos pasienter og brukere i deres miljø, under transport, forflytting og sikring
- observere og rapportere om mulige endringer i tilstanden til pasienten og brukeren i deres miljø, under transport, forflytting og sikring
- forstå og følge medisinskfaglig veiledning og instruks fra den ansvarlige legen eller annet autorisert helsepersonell
- forebygge smittespredning og ivareta god hygiene i samsvar med gjeldende regelverk
- forstå og utføre helsefaglige støttefunksjoner i samsvar med retningslinjer og instruks
- drøfte etiske dilemmaer knyttet til yrkesutøvelsen som portør
- vurdere risiko for brann og andre ulykker på arbeidsplassen og foreslå forebyggende HMS-tiltak
- i samarbeid med annet helse- og innsatspersonell, iverksette og begrunne tiltak ved akutt sykdom og skade

Kommunikasjon og samhandling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- kommunisere med og vise profesjonell omsorg for pasienter, brukere og pårørende
- kommunisere og samhandle med kollegaer, andre profesjoner på tvers av fagområder, avgi rapporter og bidra til et omsorgsfullt pasient- og brukerforløp
- bruke digitalt verktøy og programvare ved kommunikasjon og rapportering, og bruke moderne digitalt og analogt utstyr for kommunikasjon og navigasjon
- bruke ulike strategier for konflikthåndtering og kommunisere med personer i en traumatisk og reaktiv krisesituasjon under transport, forflytting og sikring
- vise og forklare at empati, respekt og toleranse er grunnleggende verdier for den enkeltes selvfølelse og integritet
- følge gjeldende regelverk for taushetsplikt og personvern

Yrkesutøvelse

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- forflytte og transportere pasienter og brukere på en profesjonell måte
- utføre transport og arbeidsoppgaver knyttet til døde personer etter gjeldende retningslinjer
- følge beredskapsplanene i virksomheten og ivareta gjeldende retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet
- utføre førstehjelp og følge rutiner for varsling
- utføre brannvern og smittevern i samsvar med gjeldende regelverk
- vurdere og iverksette tiltak overfor aggressive og truende personer, i samarbeid med annet helsepersonell
- forstå viktigheten av å gjennomgå spesielle hendelser eller episoder man har opplevd i jobbsammenheng i etterkant

- forstå hvilken funksjon logistikken har i virksomheten, og følge prosedyrer og retningslinjer for mottak, oppbevaring og utlevering av varer, rengjøring, kontroll og vedlikehold
- gjøre rede for bruk av transporttekniske innretninger, hvordan de er bygget opp, og hvilken betydning de har for sikkerhet og driftspålitelighet
- behandle aktuelle medikamenter og medisinskteknisk utstyr, og transportere prøver og blodprodukter i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer
- transportere, sortere og lagre ulike typer avfall i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer
- følge ergonomiske prinsipper i yrkesutøvelsen
- følge regelverk og yrkesetiske retningslinjer, og kjenne portørens rolle og ansvar i samarbeid med andre yrkesgrupper
- bidra til at virksomheten kan forbedre sin totale ressursutnyttelse og kostnadseffektivitet
- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere arbeidsoppgavene

Vurdering

Vg3 portørfaget

Bestemmelser for sluttvurdering

Hovedområder	Ordning
Helsefremmende arbeid	Alle skal opp til fagprøve, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på inntil 5 dager.
Kommunikasjon og samhandling	Alle kandidater som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, må ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.
Yrkesutøvelse	